

Beleid Misbruik en Oneigenlijk gebruik Wet inburgering gemeente Medemblik

Met de invoering van de Wet inburgering 2021¹ zijn gemeenten per 1 januari 2022 verantwoordelijk geworden voor het bieden van inburgeringsvoorzieningen aan inburgeraars. Gemeenten krijgen hiervoor een specifieke uitkering (SPUK), die wordt verantwoord via de SiSa-systematiek (G10/G10B). Een verantwoorde besteding van overheidsmiddelen vraagt om passende maatregelen die misbruik en oneigenlijk gebruik van publieke middelen tegengaan (M&O-beleid). In deze nota worden de M&O-maatregelen binnen de gemeente Medemblik rondom de Wet inburgering 2021 uiteengezet.

1. Registraties bij Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)

Het Regionaal inburgeringsteam van WerkSaam voert namens de gemeente Medemblik een groot aantal uitvoeringstaken op grond van Wet inburgering 2021 uit. WerkSaam heeft een werkproces opgesteld wat gevolgd wordt in het Civision systeem. Met dit werkproces borgt de gemeente de uniformiteit in uitvoering en borgt de gemeente dat er geen stappen worden overgeslagen. Het registreren van de juiste gegevens bij DUO is onderdeel van deze werkwijze.

2. Toets op identificatie inburgeraars

Voor statushouders en nareizigers geldt dat de signalen hiervan binnenkomen bij de gemeente via het taakvolgsysteem (TVS) van het Centraal orgaan opvang asielzoekers (COA). Dit betreft nagenoeg altijd personen die bijstand aanvragen in het kader van de Participatiewet. De identiteit wordt in dit geval vastgesteld tijdens de aanvraag voor bijstand.

Daarnaast krijgt de gemeente signalen vanuit het DUO over inburgeringsplichtigen. Dit geldt zowel voor statushouders als voor gezinsmigranten. De inburgeringsplichtige wordt vervolgens uitgenodigd voor een gesprek over de inburgering. Tijdens dit gesprek wordt door WerkSaam de identiteit van de inburgeringsplichtige vastgesteld.

Het (financieel) risico voor gezinsmigranten is aanzienlijk lager, omdat zij zelf verantwoordelijk zijn voor bekostiging van hun inburgeringstraject (al dan niet via een lening via DUO).

3. Toets op woonplaatsbeginsel inburgeringsplichtige

Gemeenten hebben een wettelijke taak om statushouders te huisvesten in de gemeente (Taakstelling huisvesting statushouders). Hiermee is duidelijk dat de statushouders die gekoppeld zijn aan de gemeente Medemblik ook daadwerkelijk gehuisvest worden in de gemeente Medemblik. Hierdoor is de kans dat de gemeente inburgeringsvoorzieningen bekostigt voor een statushouder die niet in de gemeente Medemblik woont zeer klein. Ook vindt er altijd een controle in de Basisregistratie Persoonsgegevens (BRP) plaats. Daarnaast geldt ook dat de meeste statushouders bijstand ontvangen in het kader van de Participatiewet. Vanuit de Participatiewet volgen regelmatige controles op de rechtmatigheid, waaronder de woonplaats van de belanghebbende. Wanneer er in het DUO-portaal een melding wordt ontvangen van verhuizing, dan wordt er voor overdracht naar de nieuwe gemeente gezorgd.

4. Monitoring Persoonlijk plan Inburgering en Participatie (PIP)

WerkSaam biedt namens gemeente Medemblik een klantreis inburgering. Deze klantreis wordt vanaf de start van het inburgeringstraject gevolgd. Zo wordt geborgd dat er altijd een tijdige periodieke monitoring op het PIP plaatsvindt.

5. Maatregelen integriteit leerbaarheidstoets

WerkSaam zet in op het verwerven van een zo hoog mogelijk taalniveau. Om te voorkomen dat inburgeringsplichtigen de leerbaarheidstoets bewust slecht invullen, zodat zij een lager taaladvies krijgen en gemakkelijker de inburgeringsplicht kunnen voldoen, is aangesloten bij de kwaliteitsadviezen van het Rijk:

1) De wet heet Wet inburgering 2021. Dit komt doordat de Wet inburgering wordt aangehaald als: Wet inburgering, met vermelding van het jaartal van het Staatsblad waarin zij zal worden geplaatst. Dit is in 2021 geweest: Staatsblad 2021, 38 I Overheid.nl > Officiële bekendmakingen (officiëlebekendmakingen.nl). De wet is uiteindelijk in werking getreden in 2022.

- hardware sluit aan bij de doelgroep (de toets is zowel mogelijk met touchscreen als op laptop), zodat digitale vaardigheid zo min mogelijk van invloed is op het resultaat;
- de leerbaarheidstoets wordt altijd afgenomen onder supervisie van een gecertificeerde casemanager inburgering;
- de leerbaarheidstoets wordt afgenomen in een afgesloten ruimte, om afleiding zoveel mogelijk te voorkomen.

De uitkomst van de Leerbaarheidstoets wordt als indicatie gezien. Statushouders die bijvoorbeeld net onder de grens voor de B1-route scoren (en zodoende een Z-route advies krijgen), maar zichzelf wel andere talen hebben eigen gemaakt tijdens hun vlucht, kunnen alsnog in de B1-route worden geplaatst. Of wanneer een statushouder een (hoge) opleiding heeft afgerond in het land van herkomst, kan dit duiden op voldoende leervermogen. Zo zijn er nog meer voorbeelden te noemen, die kunnen leiden tot afwijking van het advies van de leerbaarheidstoets. Dit is afhankelijk van de individuele omstandigheden van de inburgeringsplichtige en wordt beoordeeld door de casemanagers inburgering. Vandaar dat er per geval gekeken wordt naar de individuele omstandigheden.

Daarnaast vormt de brede intake ook een belangrijke indicatie voor het vaststellen van de leerroute.

6. Waarschuwingen en boetes

De Wet inburgering 2021 biedt de mogelijkheid tot het opleggen van boetes wanneer de inburgeringsplichtige:

- niet of onvoldoende meewerkt aan de Brede Intake (incl. leerbaarheidstoets);
- niet of onvoldoende meewerkt aan het opstellen en uitvoeren van het PIP;
- niet of onvoldoende meewerkt aan de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) of het Participatieverklaringstraject (PVT).

De boete is een instrument om gedragsverandering plaats te laten vinden bij de inburgeraar. Wanneer de inburgeraar niet of onvoldoende meewerkt aan de brede intake, MAP, PVT, taallessen of voortgangsgesprekken geeft WerkSaam gemandateerd tot uitvoering van deze bevoegdheid vanuit de gemeente een schriftelijke waarschuwing. Voordat WerkSaam een boete oplegt, wordt onderzocht waarom de inburgeraar niet komt of onvoldoende meewerkt. De inburgeraar krijgt in een gesprek hierover de gelegenheid een verklaring te geven. Wanneer de inburgeraar niet verschijnt bij dit gesprek biedt WerkSaam hem of haar de gelegenheid zijn of haar zienswijze binnen twee weken kenbaar te maken. De boete wordt daarom ingezet als ultimatum remedium. Dit is opgenomen in de Beleidsregels inburgering gemeente Medemblik 2023.

7. Interne controle

De interne audit zal wanneer er sprake is van een materiele besteding een steekproef doen op de dossiers. Bij de SiSa verantwoording, waarin de gemeente aangeeft hoeveel statushouders zijn gehuisvest en in het inburgeringstraject zaten gedurende het jaar, is dat een grens van € 125.000. In dat geval zal de interne audit beoordelen of er sprake is geweest van een rechtmatige toekenning.

8. Voorkomen misstanden cursusinstellingen en kwaliteitsborging

De gemeente Medemblik heeft samen met de Westfriese gemeenten (Koggenland, Opmeer, Hoorn, Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland) de B1- en Z-route ingekocht. Daarnaast heeft gemeente Medemblik samen met de gemeenten in Regio Noord-Holland Noord de Onderwijsroute (MBO) ingekocht. Voor de Onderwijsroute HBO en WO lift gemeente Medemblik mee op de inkoop van gemeente Amsterdam. Met de Europese aanbestedingen zijn eisen gesteld aan de cursusinstellingen. Hierbij valt te denken aan het voldoen aan het keurmerk Blik op Werk en eisen aan het aantal gecertificeerde NT2-docenten. Daarnaast hebben de gemeenten het contractmanagement centraal belegd bij de regionale Netwerkorganisatie (NWO). De contractmanager verzamelt signalen en voert periodiek gesprekken met de cursusinstellingen om zo spoedig mogelijke problemen aan te pakken.

Indien de cursusinstellingen conform contractvoorwaarden in gebreke blijven, kan de gemeente Medemblik de overeenkomst met de betreffende cursusinstelling, in het geheel of gedeeltelijk, opzeggen.

9. Inwerkingtreding en citeertitel

Dit beleid treedt in werking vanaf de dag na bekendmaking in het gemeenteblad en kan worden aangehaald als: Beleid Misbruik en Oneigenlijk gebruik Wet inburgering gemeente Medemblik.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Medemblik op 17 december 2024.

*De secretaris,
De burgemeester,*